

(Βαρβάρ. Πήλ.) "Ηπ. (Δωδών.) Μακεδ. (Κοζ.) γυναικήσιος Θράκη. (Άκαλάν. Πύργ.) γυναικήσιος "Ηπ. (Δωδών. Ζαγόρ. Κουκούλ.) Θεσσ. (Πήλ.) Θράκη. (Άκαλάν. Αδριανούπ. Καρωτ. Σουφλ.) Μακεδ. (Καστορ. Χαλκιδ.) γυναικήσιος Μ. Ασία (Κυδων.) γυναικήσιος Λέσβ. (Άγιασ. κ.ά.)

"Εκ τοῦ οὐσ. γυναῖκα καὶ τῆς παραγωγ.. καταλ.-ή σιος.

1) 'Ο ἀνήκων ἡ προσιδιάζων εἰς γυναικα, ὁ γυναικεῖος ἔνθ' ἀν. : Κάλτσες γυναικήσιες Θράκη. (Σαρεκκλ.) Γυναικήσια φοῦχα Βιθυν. Γυναικήσια ὄνθματα Θράκη. (Άκαλάν.) 'Η γυναικα κοντά'ς τὰ γυναικήσια τὰ λόγια τ' εἰς λέει καμμὶ φονρὰ καὶ κατέναν σουστὸν λόσιν Θράκη. (Άδριανούπ.) Φτειάνον γῦν' κῆδα φοῦχα Μακεδ. (Κοζ.) 'Η Σούλα ἡ καπιλοῦ ἔφκεντι καπέλα γυναικήδα "Ηπ. (Κουκούλ.) Τὰ γυναικήδα φοῦχα εἰνι τώρα γέτ' μα (=ἔτοιμα) Μακεδ. (Άηδονοχ.) Γυναικήσια τσονδέπια εἰναι καὶ χρειάζονται νὰ τὰ πλέξῃς μὲ πλουμίδια (τσονδέπια=κάλτσες) "Ηπ. (Λάκκα Σούλ.) Τοὺ κέντ' μα εἰνι γυναικήσια δ' λεά Θράκη. (Καρωτ.) Τοὺ φιλὶ ποὺ μοῦ δωσε εἰναι γυναιτσήσο "Αντίπαρ. Βγῆκε ἀποὺ τ' γυναικήσια τ' άρσητα τ' εἰκλησιᾶς "Ηπ. (Κουκούλ.) Μό' χρότου γυναικήδον νὰ ἥκ' γι, γέν' δου θιογιό Λέσβ. (Άγιασ.) Τὸ βασιλόπουλο βάνει φοῦχα γυναικήσια τσαὶ γένεται καλογριὰ (ἐκ παραμυθ.) Μύκ. "Εχεις ὅλη τὴ κάρη τὴ γυναικήσια Γ. Ψυχάρ., ἔνθ' ἀν. Κεὶ διόρος του ξέσπασε'ς ἔνα κλάμα γυναικήσιο ἀδιάκοπο Κ. Παρορ., ἔνθ. ἀν. || Φρ. Γυναικήσια λόγια (ἀνόητοι, ἀνειλικρινεῖς λόγοι) "Ηπ. Κύθην. Γυναικήσιες δονλυεές (ἀδέξιοι) "Ηπ. (Ιωάνν.) Γυναικήσια φακὴ (ἐπειδὴ ἔχει γλυκεῖαν γεῦσιν) αὐτόθ. Γυναικήδις ἀρρώστιες (ἀφροδίσια νοσήματα) "Ηπ. (Δωδών.) Γυναικήσια καμμώματα (ἀνόητοι τρόποι ἡ πράξεις). Μ. Ασία (Κυδων.) Γυναικήσια ποδάματα (συνών. μὲ τὴν προηγούμ.) Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) || "Άσμ.

Σεβντάδες εἰναι δώδεκα, εἰναι κ' ἔνας περίσσοις, σὰρ δ σεβντάς τῶν κοριτσιῶν δὲν εἰν' δ γυναικήσιος "Ηπ. (Τσαμαντ.)

'Γὼ παίνου'ς τὰ κορίτσια, | ντύσ' τι μι γυναικήσια φοῦχα Θράκη. (Σουφλ.) Συνών. γυναῖκειος ΑΙ, γυναῖκησιμος, γυναικικός, γυναικίστικος. 'Αντιθ. ἀνθρωπήσιμος, ἀνθρωπήσιμος, ἀνθρωπήσιμος, ἀνθρωπήσιμος, 4, ἀντρόησιος, ἀντρόησιος 1. 2) Τὸ οὐδ. ως οὐσ., δὲν τῷ ναῷ γυναικωνίτης "Ηπ. Ζαγόρ. Μακεδ. (Χαλκιδ.) Συνών. γυναικαρεὶδ 1, γυναικεῖος (εἰς λ. γυναικεῖος ΒΙ), γυναικίδι, γυναικίτης, γυναικοστασίδι, γυναικωνίτης, γυναικωτίκι, γυναικωτό (εἰς λ. γυναικωτός 5).

γυναικί τό, 'Ερεικ. 'Οθων. 'υναικί Νάξ. (Άπύρανθ.) 'Εκ τοῦ 'Ελληνιστ. οὐσ. γυναῖκιον.

'Η μικρόσωμος γυνὴ ἔνθ' ἀν. : Elda κατακαμέρο 'υναικί 'τονε κ' εντό! ἀδύνατη, κακή, ἀσκημούτσικη Νάξ. (Άπύρανθ.) 'Ετοῦτα τὰ γυναικά ἔτσι τὰ κάρουνε 'Ερεικ. Συνών. γυναικάκι 1, γυναικάρι, γυναικίτσα, γυναικούνδα, γυναικούδακι, γυναικούδι, γυναικούλα 1.

γυναικὶ ἡ, Δ. Κρήτ. γεναιτδιὰ Κύπρ.

'Εκ τοῦ οὐσ. γυναῖκα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιά.

1) 'Η δεξιότης, ἡ ἀδυναμία τῆς γυναικὸς ως πρὸς τὸ πράττη ἔργα ἀρμόζοντα εἰς ἄνδρας Δ. Κρήτ. : Μ' οὐλὴ τὴ γυναικὶ μον, νά 'χα πρᾶμα τουφέκι, ἥθελε τοῦ παίξω

νὰ τοῦ δείξω 'γώ. 2) 'Η δεξιότης τῆς γυναικὸς περὶ τὰς γυναικείας ἀσχολίας Κύπρ. : "Άσμ.

"Ητονν σωστὴ τδαι πρωτινὴ ἐμέν' ἡ γεναιτδιά μον, δῶς τὸ βελόνιν ἔκαμα τ' ἀντζεὶα τδαι προιτδιά μον

γυναικίδι τό, ἐνιαχ. γυναικίδ' Θεσσ. (Τρίκερ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γυναῖκα καὶ τῆς ύποκορ. καταλ.—ιδι.

Τὸ διὰ τὰς γυναικας προωρισμένον μέρος τοῦ ναοῦ, ὁ γυναικωνίτης ἔνθ' ἀν. Συνών. βλ. εἰς λ. γυναῖκειος ΒΙ.

γυναικίζω "Ηπ. Μακεδ. (Καστορ. Σαμαρ. Χαλκιδ.) Νίσυρ. Πόντ. (Άμισ. Αντρεάντ. Ιμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Οἰν. Οφ. Σάντ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.) —Λεξ. Βάιγ. Πρω. Δημητρ. γυναικίζω Πόντ. (Σταυρ.) γυναιτσίζω Κάσ. γεναιτδιίζω Κῶς κ.ά. γυναικίζου Θεσσ. (Δομοκ.) Παρατ. ἐγναιαίκιζα Πόντ. (Κοτύωρ. Κρώμν. Σάντ. Σταυρ.) Αόρ. ἐγναιαίκιζα Πόντ. (Οφ.) Απαρ. γυναικίζα Πόντ. (Χαλδ.)

Τὸ ἀρχ. γυναῖκειος.

1) Φέρομαι ως γυνή, μιμοῦμαι τοὺς τρόπους καὶ τὴν ἐμφάνισιν τῶν γυναικῶν, ἔχω ἥθος γυναικός, ἐπὶ ἀνδρῶν Θεσσ. (Δομοκ.) Κάσ. Κῶς κ.ά. : Κακὰ ποὺ γεναιτσίζει φτοσιά! (πολὺ ποὺ γυναικοφέρνει αὐτὸς ἐδῶ) Κῶς γυναιτσίζει τὸ κακόμοιο, μισοῦνται εἰν-ναι Κάσ. Λέντ εἰνι καλὰ'ς τοὺν ἄντραν νὰ γυναικίζη Δομοκ. (Η σημ. καὶ ἀρχ. Πβ. Αριστοφ., Θεσμ., 268 «ἡν λαλῆς δ' ὅπως τῷ φθέγματι γυναικεῖς εὐ καὶ πιθανῶς»). Συνών. γυναῖκειος φέρει φέρει. 2) Μεταμορφοῦμαι εἰς γυναικα μεταβάλλων τὴν ἀνδρικὴν ἐμφάνισιν Νίσυρ. : "Άσμ.

Τὰ γένεα δὲλ λυπάται καὶ μιερμεροίζεται, τὴ νιότη δὲλ λυπάται καὶ γυναικίζεται καὶ πιάν-νει μαξελ-λάριν γαὶ βάλ-λει το κοιλ-λιά καὶ δυδ χρυσᾶ μανδήλια καὶ βάλ-λει τα βυζ-ζιά

2) 'Ενεργ. καὶ μέσ., νυμφεύομαι "Ηπ. Μακεδ. (Καστορ. Σαμαρ. Χαλκιδ.) Πόντ. (Άμισ. Αντρεάντ. Ιμερ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Οἰν. Οφ. Σάντ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.) —Λεξ. Βάιγ. : 'Εγναιαίκισα κ' ἐπῆρα ἔναν δημορφον κορίτσιον τραπ. "Έναν παλληράδ' ἐθέλεσεν νὰ ἐγναιαίκισεν κ' ἐπῆρεν ἐφαλάφεσεν ἔναν δύο κορίτσια (ἐφαλάφεσεν=ἐψηλάφησεν=ἀνεζήτησε) Χαλδ. 'Ας τ' ἐγναιαίκισεν δι παιδᾶς, ἐνέσπαλεν τὴ μειχανὲν καὶ τὰ χαρτία (ἀφ' ὅτου ἐνυμφεύθη ὁ νέος, ἐλησμόνησε τὸ ταβερνεῖον καὶ τὸ χαρτοπαίγνιον) Οἰν. 'Ο εἶνας ἀδελφὸ μ' ἐγναιαίκισεν καὶ ἄλλος ἔν' ἀγναιαίκιστος Κερασ. 'Κί θέλω νὰ γυναικίζω (δὲν θέλω νὰ νυμφεύθω) Σταυρ. 'Κ' ἐγναιαίκισεν (δὲν ὑπανδρεύθη, ἐπὶ ἀνδρὸς) Αντρεάντ. Νικόλας ἐγναιαίκισε καὶ πῆρεν τὴν 'Ελένεν Σάντ. 'Υναικίζω δύο φορεῖς (νυμφεύεται δύο φορὲς) Αντρεάντ. || Γνωμ. 'Απὸ πονηροῦ π' ἔφαεν καὶ μικρὸς π' ἐγναιαίκισεν, καμμίαν κ' ἐκομπάθειν (ὅποιος ἔφαγε ἀπὸ τὸ πρωὶ καὶ διποιος παντρεύτηκε μικρὸς δὲν μετάνοιωσε, ἐπὶ τῶν ἐνεργούντων ἐγκαίρως. Πβ. τὸ «ἡ μικρὸς μικρὸς παντρέψου ἢ τρανὸς καλογερέψου») Σάντ. Χαλδ. Πρῶτον βούκαν π' ἔρπαξεν καὶ μικρὸς π' ἐγναιαίκισεν, καμμίαν κ' ἐκομπάθειν (συνών. μὲ τὸ προηγούμ.) Κερασ. Μικρὸς π' ἐγναιαίκισεν, καμμίαν κ' ἐκομπάθειν (συνών. μὲ τὸ προηγούμ.) Κοτύωρ. || "Άσμ.

'Εγὼ ἀδὰ'ς σὸν κόσμον ἐγναιαίκισα κ' ἐπῆρα φραγκοπόύλα κ' ἐτον μάγισσα

Πόντ.

Λὲ σοῦ λιγα 'γώ, γιέ μ', δὲ σοῦ παραγιλοῦσα, γιέ μου, πᾶρι γυναικα, γιέ μου, νὰ γυναικίσης Καστορ.

Γιέ μου, γιέ μου γυναικίσουν, | γιέ μου, γιέ μου, πᾶρ' γυναικα
Σαμαρ.

Λεμόρι, λεμοράκι μου, θέλω νὰ γυναικίσω
”Ηπ. β) Μετβ., νυμφεύω τινὰ Πόντ. (”Ιμερ. Κοτύωρ. Κρώμν. ”Οφ. Τραπ.) : ’Εγναιάκ’ σα τὸ γιό μ’ Τραπ. || *Άσμ.
Βάλλω τὰ χέρα μ’ ’ς σὸν κόλφο μ’, κάθονμαι καὶ νοντίζω,
ἐμὲν ἡ μάρνα μ’ εἰπε με ἐσὲν ’κι γυναικίζω
(νοντίζω=σκέπτομαι) Κρώμν. Συνών. παντρεύω.

γυναικικος ἐπίθ. Πόντ. (Κερασ. Χαλδ. κ.ά.) γυναικος Πόντ. (”Οφ. Τραπ.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. γυναικικός. Διὰ τὸν ἀναβιβασμὸν τοῦ τόνου βλ. Γ. Χατζιδ., MNE, 2,125 κέξ.

’Ο ἀνήκων, ὁ προσιδιάζων εἰς γυναικα, ὁ τῆς γυναικὸς ἔνθ’ ἀν. : Τὰ γυναικικα τὰ λώματα (τὰ γυναικεῖα φορέματα) Τραπ. Γυναικικα παπούτσια Πόντ. Τὰ γυναικικα λόγια (ἄνευ σοβαρότητος, ἀναξιόπιστα) Τραπ. ’Σ σὰ γυναικικα τὰ δουλείας μὴ ταράσσαι (=μὴν ἀναμειγνύεσαι εἰς τὰς γυναικείας ὑποθέσεις) Τραπ. || *Άσμ.

Γυναικικος ὁ πόλεμος, γυναικικον ὁ κοῦρον
καὶ κορ’ τσιακὸν ἔν τὸ σπαθίν, ντὸ κόφτ’ ἔμπρον καὶ
δύσον
Κερασ. β) Τὸ οὐδ. πληθ. ὡς οὖσ., γυναικεῖα ἐνδύματα Πόντ. (Τραπ.): *Άσμ.

”Ελα, νιέ μ’, ἀς λέγω σε μεγάλον δᾶρμενείαν,
ἔλα, φόρει γυναικα, δικεπάγ’ Τραπεζονταίγα
(δᾶρμενείαν = διερμηνείαν = συμβουλήν, δικεπάγ’ = σκεπάσου). Συνών. γυναικεῖος Α1, γυναική σιος, γυναική σιμος, γυναικίστικος. ’Αντιθ. ἀγούρακος, ἀγουράτικος, ἀγωρήσιος, ἀγωρίστικος, ἀνθρωπήσιμος, ἀνθρωπήσιος, ἀνθρωπίσιος, ἀνθρωπίστικος 4, ἀντρόησιος, ἀντρίκισιος, ἀντρίκιστικος 1.

γυναικίλα ἡ, ’Αθῆν. Πειρ. κ.ά. γυνιτσίλα Λέσβ.

’Εκ τοῦ οὖσ. γυναικα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.-ίλα.

’Οσμὴ γυναικείας σαρκὸς ἔνθ’ ἀν. : Μνοίζει γυναικίλας ’Αθῆν. Δὲ δουροῦν νὰ κονδύλησιν, σὰ δὲ μυρίζ’ ἡ θάλασσα γυνιτσίλα Λέσβ. Συνών. γυναικέα.

γυναικισμαν τό, Πόντ. (Κοτύωρ. Σταυρ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) γυναικισμαν Πόντ. (Νικόπ.) γυναικιγμαν Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ.ά.)

’Εκ τοῦ ρ. γυναικίζω. Πβ. καὶ τὸ εἰς Σομ. γυναικισμαν.

’Η μετὰ γυναικὸς σύζευξις, ἐπὶ ἀνδρός, ἔνθ’ ἀν. : ’Σ σὸ γυναικισμαν καὶ κά, χιτών’ τ’ ὥτια τ’ (=ὅταν γίνεται λόγος περὶ γάμου, τεντώνει τὰ ἀφτιά του) Κοτύωρ. Πβ. ἀντροισμαν.

γυναικίστικα ἐπίρρ. Κρήτ. (’Αρχάν. Νεάπ.) Πόντ. (Οιν.)—Λεξ. Δημητρ. γυναικίστικα Νάξ. (’Απύρανθ.) γυναιτίστικα Κάλυμν. Κάρπ. Κάσ. κ.ά. γεναικίστικα Ρόδ. κ.ά. γεναιτίστικα Ρόδ. κ.ά. γενιτίστικα Κάλυμν.

’Εκ τοῦ ἐπιθ. γυναικίστικος. ’Η λ. καὶ εἰς Σομ. Κατὰ γυναικείον τρόπον, ὡς συνηθίζεται ὑπὸ τῶν γυναικῶν ἔνθ’ ἀν.: Γεναικίστικα καβαλ-λ^dικῶ Ρόδ.
Συνών. γυναικάτα, γυναικεῖα, γυναική-

σια, γυναικίτικα. ’Αντιθ. ἀντροίκεια 1, ἀντροίστικα.

γυναικίστικος ἐπίθ. Κρήτ. (’Αρχάν. Βιάνν. Σέλιν. κ.ά.) Μῆλ. Πάρ. (Νάουσ.) Πελοπν. (Μάν.) Πόντ. (Οιν. κ.ά.) Τῆλ. Χίος (Βροντ.)—Λεξ. ’Ηπίτ. Πρω. Δημητρ. γεναικίστικος Ρόδ. γυναιτίστικος Καρ. (’Αλικαρνασσ.) γυναικίστικος Λυκ. (Λιβύσσ.) γυνικίστικος Λυκ. (Λιβύσ.) γεναιτίστικος Κῶς Ρόδ. κ.ά. γυναικίστικος Κάρπ. Νάξ. (’Απύρανθ.) γυναιτίστικος Κάσ. Θηλ. γυναικίστικα Νάξ. (’Απύρανθ.)

’Εκ τοῦ οὖσ. γυναικίτικα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.-ίστικος. ’Η λ. καὶ εἰς Σομ.

’Ο ἀνήκων, ὁ ἀρμόζων εἰς γυναικα ἔνθ’ ἀν. : Γυναικίστικα δύνοματα Πάρ. (Νάουσ.) Εφόρευε γυναικίστικα δοῦχα Νάξ. (’Απύρανθ.) Σὰ γυναικίστικα ’ν ἡ φωνή δον αὐτόθ. ”Αολο κρασί, γυναικίστικο (ἄγνος γλυκὺς οἶνος, τὸν δόπον πίνουν αἱ γυναικεῖς) Κάρπ. Γεναικίστικη ἐκκλησία (ὁ γυναικούτης, εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἀντροίστικη, τὸν κυρίων ναὸν) Ρόδ. Σκίζει τὰ δοῦχα τοῦ Γιάννη ’ς τὰ στήθια καὶ εὐθὺς ἐφανήκανε τὰ βυζιά δον ποὺ ἦταν γυναικίστικα (ἐκ παραμυθ.) Μῆλ. || Φρ. Γυνικίστικης κονθέντις (κοῦφοι, ἀνόητοι λόγοι) Λυκ. (Λιβύσσ.) || Παροιμ. Γυναικίστικη ξεφάδωση, ξεχωμάτωση (ἐπὶ μὴ σπουδαίου γεγονότος, ἐπειδὴ ἡ διασκέδασις εἰς τὴν οἰκίαν τῆς νύμφης εἶναι ἀσήμαντος συγκρινομένη πρὸς τὴν διασκέδασιν, ἡ δόποια γίνεται εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γαμβροῦ) Κρήτ. (Σέλιν.) β) Τὸ οὐδ. πληθ. ὡς οὖσ., γυναικεῖα ἐνδύματα Κρήτ. (’Αρχάν. Βιάνν. κ.ά.) Πελοπν. (Μάν.) Τῆλ. : *Άσμ.

Νὰ βάλῃς γυναικίστικα, ν’ ἀλλάξῃς τὴν θωριά σου, νὰ πάγης ν’ ἀδικονδουντάς σὰν καὶ δικολογιά σου (ν’ ἀδικονδουντάς=νὰ κτυπᾶς τὸ ρόπτρον τῆς θύρας) Μάν.

Καὶ βάνει γυναικίστικα τὰ ἴδια τὰ δικά της καὶ πάει καὶ τοῦ κουρκοντᾶς ἀντὶς δικολογιά της (τὰ ἴδια τὰ δικά της = ἐν. σὰν τὰ δικά της ροῦχα, κουρκοντᾶς = κτυπᾶς τὸ ρόπτρον τῆς θύρας) ’Αρχάν. Πβ. ἀντροίστικος 1β.

γυναικίτης ὁ, Θήρο. Κάρπ. (’Ελυμπ.) Κρήτ. (Βιάνν. κ.ά.) Νάξ. (Βόθρ.) Νίσυρ. Πόντ. (Οιν.) γυναικίτης Δέλ. κ.ά. —Λεξ. Βάιγ. Περίδ. Βυζ. ’Ηπίτ. Μπριγκ. Πρω. Δημητρ. γυνικίτης Λυκ. (Λιβύσσ.) γεναικίτης Βιθυν. (Νικομήδ.) Κύπρ. γεναιτζίτης Κύπρ. γυναικίτης Πόντ. (Ινέπ.) γυναικίτη τό, Θήρο. Κεφαλλ. Πάτμ. —Λεξ. Βάιγ. Μπριγκ. γυνικίτης Α. Ρουμελ. (Φιλιππούπ.) Θράκη. γυναικίτης Ανδρ. Θήρο. Ζάκ. Ιθάκ. Ιων. (Κρήν.) Κεφαλλ. (Φαρακλάτ. κ.ά.) Κρήτ. Πελοπν. (Αρκαδ. Γαργαλ. Γορτυν. Καλάβρυτ. Κορινθ. Μεσσην. Φιγάλ. κ.ά.) —Λεξ. ’Ηπίτ. Βλαστ., 271 γυναικίτη Πελοπν. (Δυρράχ.) γυνιτίκη Σάμη. γυνιτίκη Θεσσ. Σάμη. Στερελλ. (Αίτωλ. Αράχ.) κ.ά. βορ. ίδιωμ. γυναιτίτη Θήρο. (Οία) γυναιτίδιο Πελοπν. (Τρίκη.) γεναικίτη Κεφαλλ. γυναιτίτη Κῶς κ.ά. γεναικίτης Αστυπ. Κῶς κ.ά.

Τὸ Βυζαντ. γυναικίτης. ’Η ἀλλαγὴ γένους εἰς τὸν τύπ. γυναικίτης κατὰ τὸ συνών. γυναικεῖος Βλ. Β. Φάβη, Λεξικογρ. Δελτ. Ακαδ. Αθῆν. 1 (1939), 135. ’Ο τύπ. γυναικίτης δι’ ἀντιμετάθεσιν τῶν συμφ. καὶ τ. Οἱ τύπ. γυναικίτης καὶ γυναικίτης εἰς Σομ.

Τὸ διὰ τὰς γυναικας προωρισμένον μέρος τῆς ἐκκλησίας, ὁ γυναικωνίτης ἔνθ’ ἀν.: ”Ητανε ἀνεβασμένη ’ς τὸ γυναικίτη καὶ μὲ κοίτας Κεφαλλ. Κρύψημε ἀπάνω ’ς τὸ γυναικίτη ”Γδρ. ’Εδιβα ’ς σὴν ἐγκλεσίαν καὶ ἀπονκά ἐστάθα· ὁ γυ-

